

Baznīcas postīša

Ģvētdienā gavēņa laika vidū – Laetare

Jņ. 6:1–15

“Pēc tam Jēzus pārcēlās pāri Galilejas, tas ir, Tiberijas, jūrai. Bet Viņam sekoja liels ļaužu pulks, tāpēc ka tie redzēja tās zīmes, ko Viņš darīja slimajiem. Tad Jēzus uzkāpa kalnā un tur apsēdās ar saviem mācekļiem. Bet Pashā, jūdu svētki, bija tuvu. Kad Jēzus, acis pacēlis, redzēja, ka daudz ļaužu nāk pie Viņa, Viņš sacīja uz Filipu: “Kur pirksim maizi, lai viņiem būtu ko ēst?” Bet to Viņš sacīja, viņu pārbaudīdams, jo pats gan zināja, ko gribēja darīt. Filips Viņam atbildēja: “Par divi simti sudraba gabaliem maizes nepietiek, lai katram tiktu kāds

mazums.” Tad viens no Viņa mācekļiem, Andrejs, Sīmaņa Pētera brālis, Viņam saka: “Šeit ir kāds zēns, tam ir piecas miežu maizes un divi zivis; bet kas tas ir tik daudz ļaudīm?” Jēzus sacīja: “Lieciet, lai ļaudis apsēstas!” Bet tur bija daudz zāles tanī vietā. Tad tie apsēdās – vīru vien kādi pieci tūkstoši. Tad Jēzus ņēma maizes un, teicis pateicības vārdus, izdalīja tās tiem, kas bija apsēdušies; tāpat arī no zivīm, cik tiem gribējās. Bet, kad viņi bija paēduši, Viņš sacīja saviem mācekļiem: “Salasait atlikušās druskas, lai nekas neiet bojā!” Tad tie salasīja tās un piepildīja divpadsmit grozus ar druskām, kas no piecām miežu maizēm bija atlikušas tiem, kas bija ēduši. Kad nu ļaudis redzēja, kādu zīmi Viņš bija darījis, tie sacīja: “Šis tiešām ir tas pravietis, kam jānāk pasaulē.” Bet Jēzus, manīdams, ka viņi taisās nākt, lai Viņu ar varu ņemtu un celtu par ķēniņu, viens pats atkal uzkāpa kalnā.”

I

Šajā Evaņģēlijā Kristus mums vēlreiz māca ticību, parādīdams, ka mums nav jāzūdās sava vēdera un barības dēļ, un ar savu brīnumdarbu aicinādams mūs ticēt. Šeit Kristus ar darbiem grib pasacīt to pašu, ko Mt. 6:33 teicis ar vārdiem: “Bet dzenieties papriekš pēc Dieva valstības un pēc Viņa taisnības, tad jums visas šīs lietas taps piemestas.” Šeit mēs redzam, ka tauta seko Kristum Dieva vārda un zīmju dēļ, – tā meklē Dieva valstību; Kristus to arī nepamet un bagātīgi paēdina, parādīdams, ka drīzāk tuksneša zāle kļūs par labību vai viens maizes riecens – par tūkstoš maizēm, nekā tiem, kuri meklē Dieva valstību, nāksies ciest badu, – lai paliktu spēkā vārdi, kurus Viņš saka Mt. 4:4: “Cilvēks nedzīvo no maizes vien, bet no ikkatra vārda, kas iziet no Dieva mutes.” Lai to vēl spēcīgāk apliecinātu, Kristus pats rūpējas

par viņiem un jautā Filipam, ko ļaudis ēdis – pirms vēl tie ir Viņam žēlojušies vai lūguši. Tātad mums jāatstāj šādas rūpes Kristus ziņā un jāzina, ka Viņš par mums rūpējas vairāk un labāk nekā mēs paši.

Otrkārt, Viņš ar savu piemēru vairākos veidos apliecina mums savu lielo mīlestību. Vispirms Viņš ļauj, lai brīnumdarbs – ļaužu paēdināšana – nāk par labu ne tikai dievbijīgajiem, kas Viņam sekojuši darbu un vārdu dēļ, bet arī vēdera kalpiem, kuri pie Viņa meklējuši tikai ēdienu, dzērienu un laicīgu godu. Tālāk lasām, ka šādi ļaudis Kapernaumā stridējās ar Jēzu vēdera dēļ, un Viņš tiem atbildēja (Jņ. 6:26): “Jūs mani meklējat nevis tāpēc, ka esat redzējuši zīmes, bet ka esat baudījuši no maizēm un paēduši.” Viņi bija tie, kas gribēja celt Kristu par ķēniņu. Tā arī šeit Dievs liek lietum lit un saulei spīdēt pār ļauniem un labiem, Mt. 5:45. Otrkārt, Kristus laipni un draudzīgi panes mācekļu neizpratni un vājo ticību. Viņš pārbauda Filipu, kas mēģina ar prātu atrisināt grūto jautājumu; un Andrejs par šo lietu izsakās pavisam bērnišķīgi – tas viss šeit aprakstīts tādēļ, lai kļūtu redzams mācekļu nepilnīgums, ar kuru salīdzinot Kristus mīlestība un laipnā izturēšanās pret mācekļiem atmirdz vēl jaukāka gaismā, mudinādama mūs ticēt Viņam un rāididama piemēru, kuram arī mums jāseko. To pašu māca mūsu miesas locekļi un visa radība – visu, ko Dievs radījis, piepilda mīlestība, kurā cits citu panes, aizsargā un palīdz.

Bet tas, ka Kristus ņem piecas maizes, pateicas utt., ļauj mums saprast, ka Viņa ļaudīm nekad nekā nav par maz; Viņš var svētīt mazumiņu tā, ka viņiem būs visa pārpārēm, kamēr bagātajiem nepietiek ar visu viņu bagātību, – kā arī Psalmi 34:11 saka: “Jauniem lauvām jācieš trūkums un bads, bet, kas To Kungu meklē, tiem netrūkst nekāda labuma.” Un Marija savā slavas dziesmā Lk. 1:53 apliecina: “Izsalkušo Viņš pildījis ar labumiem, un bagātos Viņš atstājis tukšus.”

Savukārt tas, ka Kristus liek tik rūpīgi salasīt druskas, māca mums būt taupīgiem, glabāt savu mantu un lietot to tā, lai nezaicinātu Dievu. Jo, gluži kā Viņš grib, lai mēs ticētu, ka tad, ja mums nav nekā, Viņš dos visu, tāpat Kristus vēlas, lai nezaicinām Viņu un nenicinām dāvanas, kas mums dotas, lai neļaujam tām aiziet postā, gaidīdami, ka

Viņš ar brīnumu zīmēm no debesīm dos ko citu. Mums jāpieņem un jālieto tas, kas mums dots; tas, kā nav, mums ticībā jāgaida.

II Alegorijas

To, ka Kristus ar šo brīnumaino paēdināšanu aicinājis mūs uz garīgo mielastu un gribējis mācīt, lai pie Viņa meklējam un iegūstam barību dvēselēm, nepārprotami pierāda visa Jāņa evaņģēlija sestā nodaļa, kurā Kristus pats sauc sevi par debesu maizi un patieso ēdienu. Viņš māca jūdiem novērsties no miesīgā ēdiena un nākt pie Viņa, sacīdams (Jņ. 6:26–27): “Patiesi, patiesi Es jums saku: jūs mani meklējat nevis tāpēc, ka esat redzējuši zīmes, bet ka esat baudījuši no maizēm un paēduši. Uzņemiet sevī nevis iznīkstošo barību, bet barību, kas paliek mūžīgai dzīvībai, kuru jums dos Cilvēka Dēls..” Tādēļ arī mēs gribam meklēt šī evaņģēliskā stāsta apslēpto izpratni un nozīmi.

Pirmkārt, šajā vietā bija daudz siena vai zāles. To evaņģēlists nav varējis nepieminēt, lai gan šķiet, ka lielas vajadzības pēc šādas piebildes nebūtu. Bet zāle simbolizē jūdu tautu, kura savā ārišķīgajā svētumā, gudrībā, godā, bagātībā utt. zaļo un zied gluži kā zāle, kā Jesaja (Jes. 40:6–7) saka: “Visa miesa ir zāle, un viss tās jaukums ir kā puķe laukā! Zāle nokalst, puķe novist, kad Tā Kunga dvaša to skar. Tiešām, tauta ir zāle!” Šādas tautas vidū ir atausis Dieva vārds, un mums ir dots patiesais ēdiens, jo no jūdiem ir nākusi pestīšana, Jņ. 4:22. Zāle ir nevis cilvēku, bet lopu barība; tāpat arī viss jūdu ārējais svētums nav nekas cits kā lopisko, miesīgo siržu barošana – tā pabaro sirdis, kurās nav Gara un kuras par to neko nezina.

Tieši to pašu nozīmē arī vārdi, ka ļaudis apsēdušies zālē. Jo īsti svētie nicina ārējo svētumu – kā Sv. Pāvils Fil. 3:8 saka –, uzskatīdami šo savu agrāko svētumu par mēsliem un zaudējumu. Taču tikai vientiesīgi un izsalkuši ļautiņi uzņem Dieva vārdu un izmanto to kā barību. Jo šeit tu redzi, ka ne Kajafa, ne Anna, ne priesteri, ne Rakstu mācītāji neseko

Kristum un neredz brīnuma zīmi. Viņi to nicina, jo paši ir zāle un zāles ēdāji. Un šī zīme tiek darīta, kad tuvojas jūdu Lieldienu svētki; jo istie Lieldienu svētki bija jāsvin tad, kad Kristum vajadzēja tikt upurētam – un šis brīdis jau bija tuvu, kad Viņš sāka ēdināt ļaudis ar Dieva vārdu.

Piecas maizes simbolizē ārēji dzirdamo, ar muti izteikto vārdu, ko cilvēks uztver ar savām sajūtām. Jo skaitlis “pieci” saistāms ar cilvēka dzīves ārējām lietām, kas uztveramas ar sajūtām piecu maņu dēļ, kuras cilvēkam palīdz viņa dzīvē. Šādu pašu norādi sniedz arī stāsts par piecām jaunavām, Mt. 25:1. Maizes ir grozā, tas ir, tās ieslēgtas Rakstos. Un tās nes zēns, tas ir, kalpu tauta un priesteri jūdu tautas vidū; tiem bija pavēlēti un uzticēti Dieva vārdi, Rom. 3:2 – lai gan viņi paši tos nebija baudījuši. Bet tas, ka Kristus ņem maizes savās rokās, lai tās svētītu un vairotu, norāda, ka Raksti tiek atvērti, pareizi saprasti un sludināti ar Kristus darbu, nevis ar mūsu darbu vai saprāta palīdzību. Un tad Kristus dod maizes mācekļiem, savukārt mācekļi tās sniedz tautai. Kristus ņem vārdu no Rakstiem; visi mācītāji ņem to no Kristus un sniedz tautai – lai būtu spēkā tas, kas sacīts Mt. 23:10: “.. viens ir jūsu vadonis, Kristus,” – vienīgi Viņš ar savu Garu mūs māca caur visu sludinātāju mutēm un vārdiem, tas ir, Viņš stājas preti viltus mācītājiem, kas sludina paši savas lietas.

Divas zivis ir sentēvu un praviešu piemēri un liecības – tās arī atrodas grozā; jo ar tām apustuļi pamato mācību un stiprina ticīgos, kā Sv. Pāvils dara Rom. 4:2–6, runādams par Ābrahāmu un Dāvidu. Zivis ir divas, jo šādi svēto piemēri ir mīlestības pilni, un mīlestība nevar palikt viena, kā to dara ticība; mīlestībai arvien jāizpaužas attieksmē pret tuvāko. Turklāt zivis ir ceptas; jo šādi piemēri daudzajās ciešanās un mokās ir nonāvēti, tā ka tajos nav atrodams nekas miesīgs, un tie nesniedz mierinājumu aplamai darbu ticībai, bet arvien ved uz īstu ticību un nonāvē darbus līdz ar aplamo pašāvēību uz tiem.

Divpadsmit grozi, kas piepildīti ar druskām, ir visi Raksti un grāmatas, ko apustuļi un evaņģēlisti mums atstājuši. Tādēļ arī tie ir tieši divpadsmit – tāpat kā apustuļi, un šīs grāmatas nav nekas cits kā pārpalikums no tā, kas ticis ņemts no Vecās Derības un pavairots. Un

skaitlis “pieci” norāda arī uz piecām Mozus grāmatām; jo, kā Jānis Jņ. 21:25 saka: “Bet ir vēl daudz citu lietu, ko Jēzus ir darījis. Ja visas tās pēc kārtas aprakstītu, tad, man šķiet, visa pasaule nevarētu uzņemt sarakstītās grāmatas.” Tomēr tas viss jau iepriekš par Kristu ir rakstīts un sludināts Vecajā Derībā.

Bet tas, ka Filips dod padomu paēdināt ļaudis par mācekļu grašiem un tomēr šaubās, vai tas izdosies, norāda uz cilvēku mācību sludinātājiem, kuri gribētu izglābt dvēseles ar mācīšanu; tomēr sirdsapziņa jūt, ka tas neko nelīdzēs. Jo šī saruna, kurā Kristus iesaista mācekļus, notiek tādēļ, lai būtu redzams un saprotams, ka dabiskā veidā ar mācekļu krājumiem nebūtu iespējams paēdināt tik daudz ļaužu; šādi brīnumu zīme atklājas vēl skaidrāk. Tā Kristus mums ļauj strādāt un ķēpāties ar cilvēku mācībām, lai mēs redzētu, cik dārgs un nepieciešams ir Dieva vārds un ka neviena mācība, kura nav Dieva vārds, mums nespēj palīdzēt.

Bet Andrejs, kas norāda uz maizēm un zēnu, tomēr turpina šaubīties, simbolizē tos skolotājus, kuri grib darīt ļaudis dievbijīgus un klusus ar Dieva likumiem. Tomēr tajos sirdsapziņa nerod mieru un apmierinājumu, bet kļūst vēl nemierīgāka, līdz nāk Kristus ar žēlastības vārdu. Tas vienīgais ir un dara visu, kas vajadzīgs, glābj no grēkiem un nāves, sniedz mieru un pilnīgu prieku, turklāt dara to visu pats no sevis, pat nelūgts, pretēji un pāri visām cerībām un domām, lai mēs zinātu, ka Evaņģēlijs mums sniegts un piešķirts nevis mūsu nopelni dēļ, bet no tīras žēlastības.

Un visbeidzot – šajā Evaņģēlija vietā tu redzi, ka Kristum, kas taču ir augstu vērtējis evaņģēlisku nabadzību un nav raizējies par nākamo dienu – kā Viņš māca Mt. 6:34 –, tomēr ir bijis zināms krājums – divsimt graši, piecas maizes un divas zivis. Te varam mācīties, ka šāda nabadzība un brīvība no raizēm nenožīmē, ka mums nedrīkstētu piederēt gluži nekas – kā apgalvo baskāju novirziens un mūki, kas tomēr paši šo prasību neievēro, bet prasa brīvu sirdi un nabadzīgu garu. Jo arī Ābrahāmam un Īzākam ir piederējusi liela manta, tomēr viņi ir dzīvojuši bez raizēm, kā vislabākie kristieši.